

Ваксинопрофилактика през целия живот – НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ за България

Д-р Гергана Николова

Настоящата презентация не съдържа информация, свързана с неразрешени за употреба лекарствени продукти или показания извън актуалната кратка характеристика на лекарствен продукт на Пфайзер. Референциите, цитирани от автора, не са предмет на преглед от страна на Пфайзер.

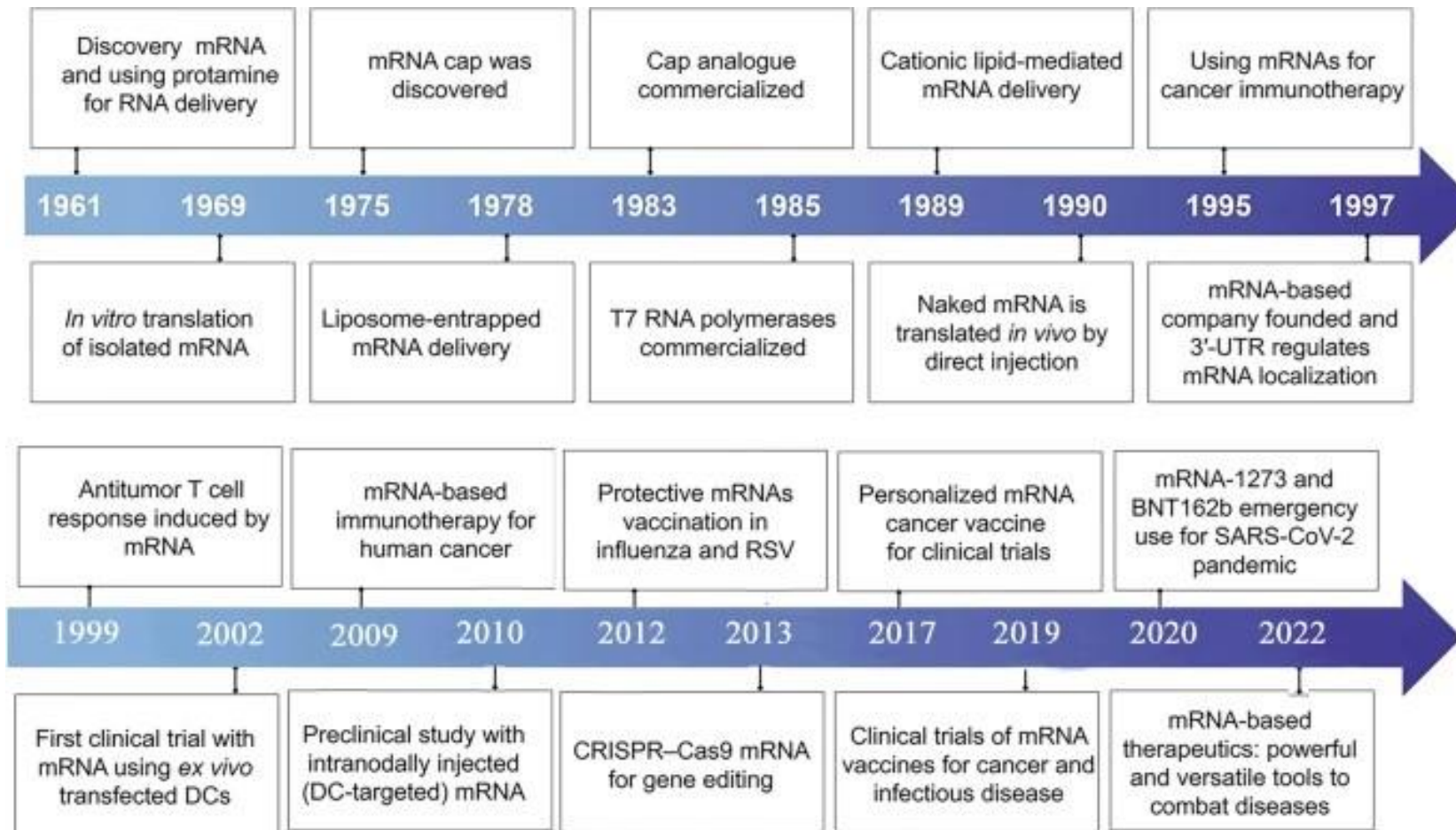
Първата ваксина

1796 – Едуард Дженър създава първото ефикасно средство за предпазване от масова заразна болест

През 1799 г. в Лондон се създава Противовариолен институт – първото имунизационно учреждение в света, чийто пожизнен председател става Дженър

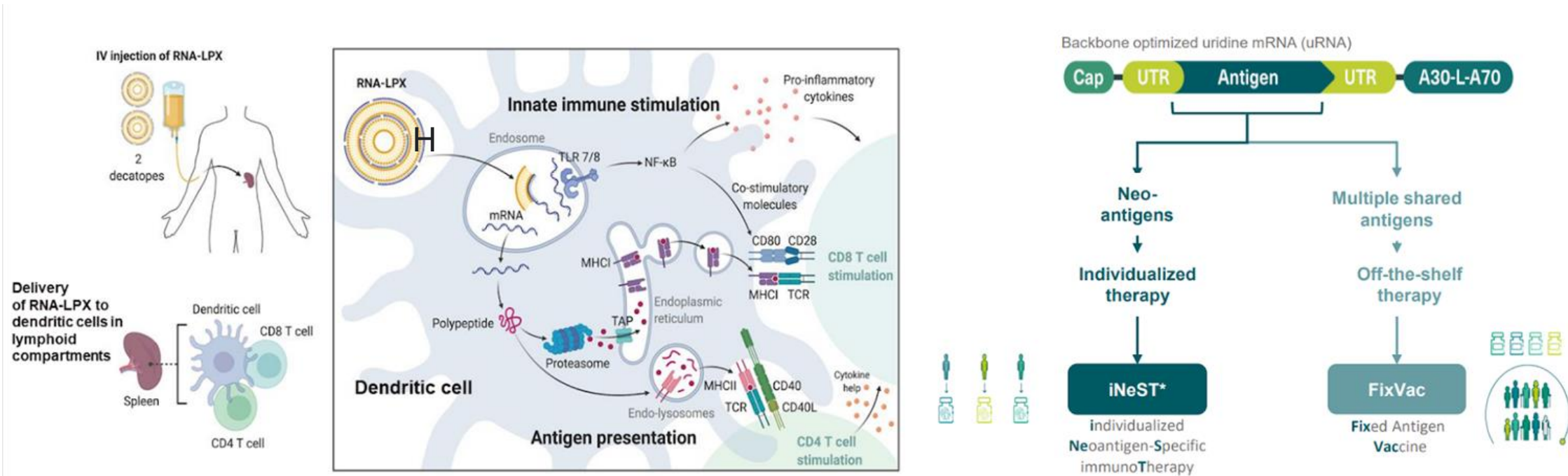

Развитие на съвременните иРНК технологии

Бъдещето...

Персонализирани иРНК ваксини срещу множество различни видове тумори

Исторически факти за вакцино- профилактиката в България

България е сред първите държави, въвели задължителна ваксинация срещу едрата шарка.

През 1881 г., в Разград е открита първата в България лаборатория за производство на ваксина срещу вариола, под ръководството на д-р Борис Абрамович Окс.

От 1903 г. противовариолната ваксинация става задължителна в България.

От 1926 г. в страната не е отбелязан случай на едра шарка.

Едва през май 1980-а година Световната здравна организация (СЗО) обявява пълна победа над едрата шарка.

Факти за ваксинно- профилактиката в България

- БЦЖ ваксината предпазва от туберкулоза - хронично инфекциозно заболяване, което засяга главно белия дроб. Тя е една от първите ваксини, с които се среща новороденото.
- България произвежда над 40 млн. дози БЦЖ ваксини годишно, като благодарение на УНИЦЕФ те достигат до всички краища на планетата

Национални програми в България

Националната програма за първична профилактика на рака на маточната шийка 2021-2024 г.

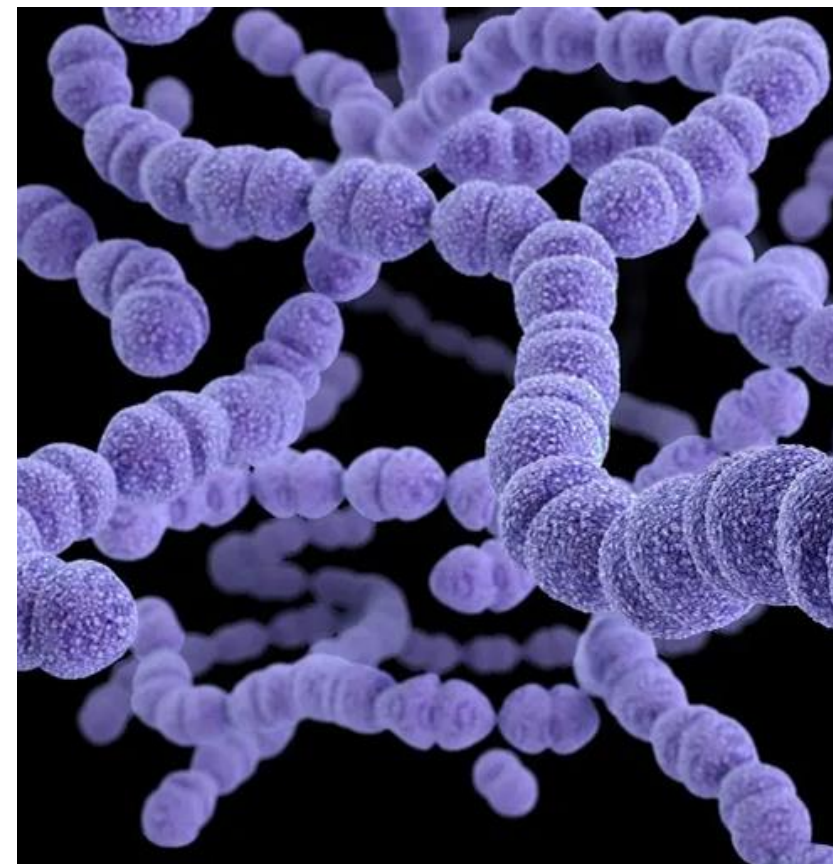
Националната програма за профилактика на ротавирусните гастроентерити 2022-2025 г.

Национална програма за подобряване на ваксинопрофилактиката на сезонния грип и на **пневмококовите инфекции** при лица на и над 65 г. 2023-2026 г.

Pneumococcus – основни факти

S. pneumoniae (*Pneumococcus*) - алфа-хемолитични, грам-положителни диплококи³

- Известни са над 100 серотипа, идентифицират се чрез уникални полизахаридни капсули^{1,4}
- Един от водещите причинители на ваксина-предотвратима заболяемост и смъртност в световен мащаб^{2,4}
- Най-засегнати са децата под 2 г. и възрастните над 65 г.¹
- Световната здравна организация класифицира *S. pneumoniae* сред 12-те най-важни резистентни бактерии в света⁵
- Причинител в около 30% от всички случаи на ППО, налагащи хоспитализация при възрастни в развитите държави⁵
- По данни на Световната здравна организация (СЗО), *Streptococcus pneumoniae* убива повече от 300 000 деца под 5-годишна възраст по света всяка година⁶

1. Joffe MD, Alpern ER. Occult pneumococcal bacteremia: a review. *Pediatr Emerg Care*. 2010 Jun;26(6):448-54; quiz 455-7. doi: 10.1097/PEC.0b013e3181e15e36. PMID: 20531134.

2. Weinberger DM, Harboe ZB, Sanders EA, Ndiritu M, Klugman KP, Rückinger S, Dagan R, Adegbola R, Cutts F, Johnson HL, O'Brien KL, Scott JA, Lipsitch M. Association of serotype with risk of death due to pneumococcal pneumonia: a meta-analysis. *Clin Infect Dis*. 2010 Sep 15;51(6):692-9. doi: 10.1086/655828. PMID: 20715907; PMCID: PMC2927802.

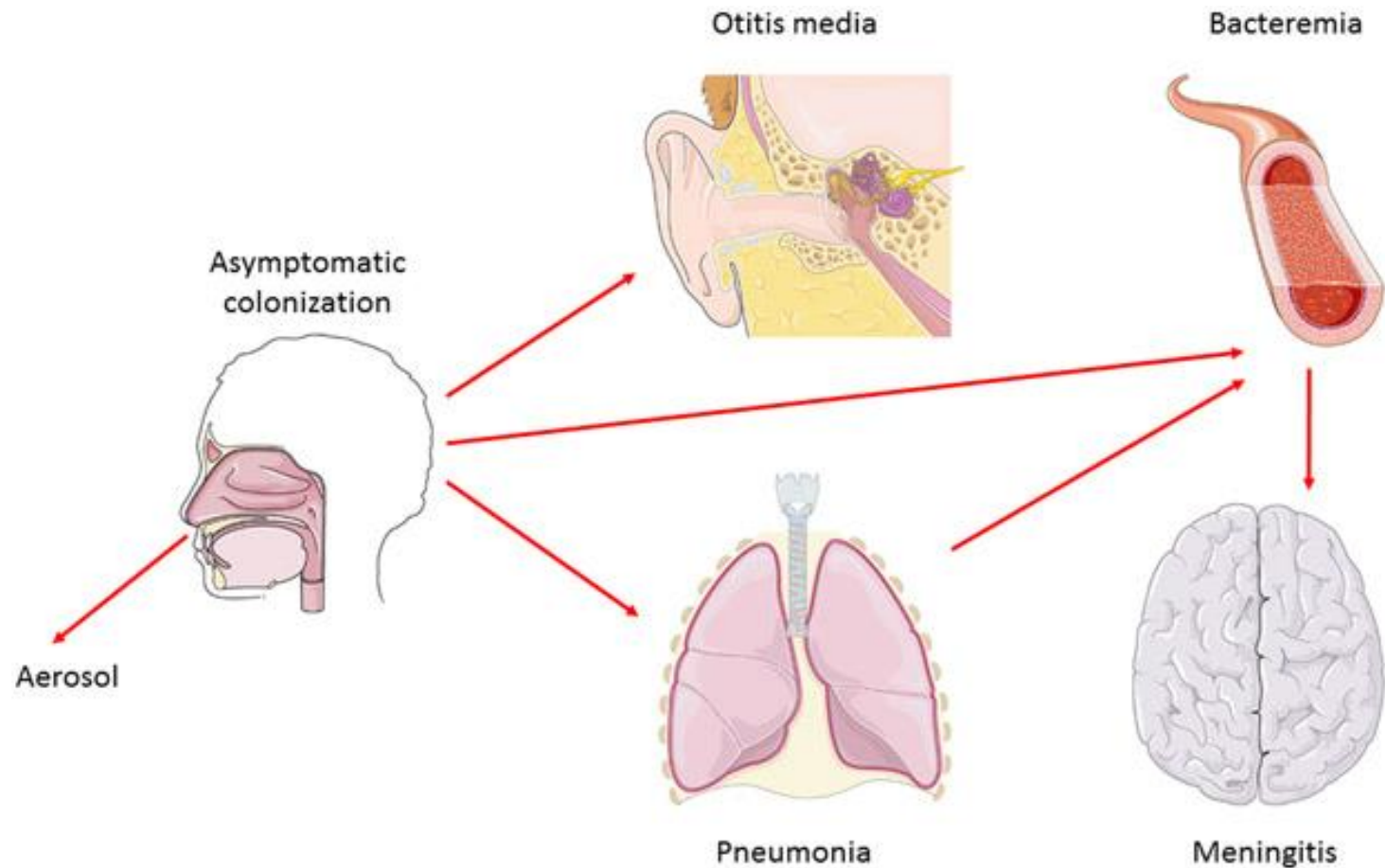
3. Factsheet about pneumococcal disease (europa.eu)

4. Wasserman, M.D., Perdrizet, J., Grant, L. et al. Clinical and Economic Burden of Pneumococcal Disease Due to Serotypes Contained in Current and Investigational Pneumococcal Conjugate Vaccines in Children Under Five Years of Age. *Infect Dis Ther* 10, 2701–2720 (2021). <https://doi.org/10.1007/s40121-021-00544-1>

5. KХП Prewenar 13 – достъпена 31.08.2023

6. Global Pneumococcal Disease and Vaccination | CDC

Разпространение и прогресия на пневмококовата инфекция

Пневмококов а пневмония – най-честа проява на пневмококово заболяване

- Пневмонията в ЕС

Причини за смърт — стандартизиран коефициент на смъртност, ЕС-28, 2016 г.
(на 100 000 души население)

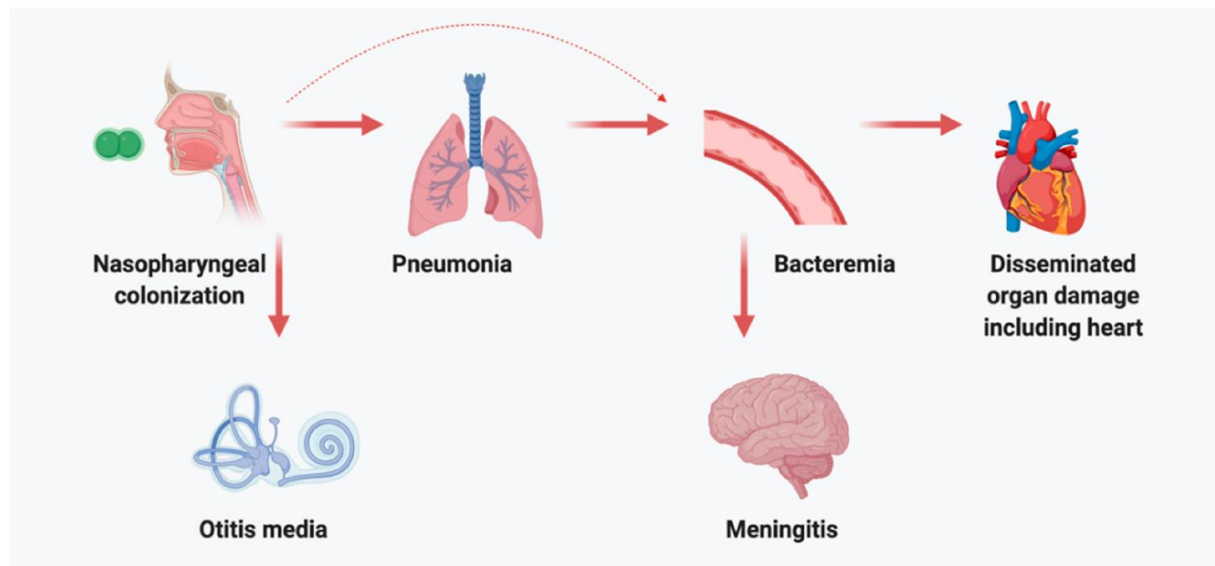

Бележка: данните са подредени спрямо средната стойност за мъжете и жените. Следва да се има предвид разликата в скалите, използвани за двете части на фигурата.
Източник: Евростат (код за достъп до данни онлайн: hlth_cd_asdr2)

eurostat

- По данни на Националния статистически институт, за периода 2012-2021 г. смъртността от пневмония в България е между 17,7 и 51,5 починали на 100 000 население, като през последните години в условията на пандемия от COVID-19 тя е нараснала 2-3 пъти. С най-високи показатели за починали са възрастовите групи на лицата на и над 65 г.

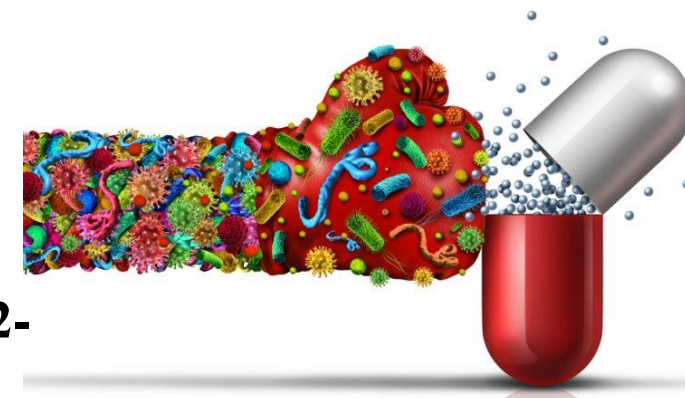
Назофарингеално носителство и антимикробна резистентност

Асимптомно назофарингеално носителство на *S.pneumoniae* – главен източник на разпространението в обществото¹

Резистентността на *S.pneumoniae* към пеницилин и макролиди – съществено предизвикателство при терапевтичното поведение¹

Световната здравна организация класифицира *S. pneumoniae* сред 12-те най-важни резистентни бактерии в света²

1. Р. Георгиева, Профилактика на пневмококовите заболявания, Мединфо, бр.12, 2012.

2. Global priority list of antibiotic-resistant bacteria to guide research, discovery, and development of new antibiotics. World Health Organization (WHO). http://www.who.int/medicines/publications/WHO-PPL-Short_Summary_25Feb-ET_NM_WHO.pdf. Accessed March 8, 2017.

Рискови фактори за инвазивни пневмококови заболявания

Възраст¹

- Деца ≤ 2 годишна възраст
- Възрастни ≥ 65 години

Демографски особености²⁻⁴

- Посещаващи детски заведения⁴
- Настанени в домове за възрастни хора⁵

Придружаващи заболявания^{1,2,3}

- Диабет
- Хронично сърдечно-съдово заболяване
- Хронично белодробно заболяване, включително емфизем и бронхиална астма
- Тютюнопушене и честа употреба на алкохол
- Ревматологични заболявания
- Хронични бъбречни заболявания
- Онкологични заболявания, лъче- и химиотерапия
- Състояния след трансплантация
- Прием на имunosупресори
- Спленектомия

1. CDC. *Morb Mortal Wkly Rep.* 1997;46(RR-8):1-24.

2. Pickering LK. Red Book Online. Section 3. <http://aapredbook.aappublications.org/cgi/content/full/2009/1/3.102..>

3. CDC. *Morb Mortal Wkly Rep.* 2000;49(RR-9):1-35.

4. Levine OS, et al. *Pediatrics.* 1999;103:1-5.

5. Nace DA, et al, Recommendations From AMDA's Infection Advisory Committee. *J Am Med Dir Assoc.* 2017 Feb 1;18(2):99-104. doi: 10.1016/j.jamda.2016.11.010. PMID: 28126142; PMCID: PMC5308482.

Превенция на пневмококовит е заболявания

Ваксипрофилактика - устойчив вариант за намаляване на заболяемостта и смъртността при пневмококови заболявания във всяка възраст¹

По данни на Националния статистически институт, за периода 2012-2021 г. смъртността от пневмония е между 17,7 и 51,5 починали на 100 000 население, като през последните години в условията на пандемия от COVID-19 тя е нараснала 2-3 пъти. С най-високи показатели за починали са възрастовите групи на лицата на и над 65 г.²

1. Factsheet about pneumococcal disease (europa.eu)

2. natsionalna_programa_za_podobriavane_na_vaksinoprofilaktikata_na_sezonniia_grip_i_pnevmokokovite_infektsii_2023-2026.pdf (government.bg)

Превенция на пневмококовите заболявания – международни препоръки

ECDC: Имунизацията срещу *S. Pneumoniae*, в детска възраст, е най-ефективната мярка за предотвратяване на ИПЗ както сред тези на които ваксината е поставена (директен ефект), така и сред неимунизирани популации (индиректен „стаден“ ефект).¹

CDC: Ваксините са най-добрия начин за предотвратяване на пневмококово заболяване²

WHO: Ваксинацията е ефективна превантивна стратегия за подпомагане на здравословното стареене. Необходимостта от ваксинация през целия живот бе призната в Global Vaccine Action Plan 2012–2020 и отново подчертана в последвалата Immunization Agenda 2030, като един от седемте стратегически приоритета.³

[1. Factsheet about pneumococcal disease \(europa.eu\)](#)

[2. Pneumococcal Disease: Prevention | CDC](#)

[3. Considerations for pneumococcal vaccination in older adults, WHO, 10 June, 2021](#)

Превенция на пневмококови заболявания в България

2010

PCV10,
включена в
Националния
имунизационен
календар

**~90% отчетена завършена
първична имунизация през
2018-2022 г по данни на
НЦЗПБ¹**

2024

Национална
програма за
превенция на
PCV за хора
65+

Национална програма за подобряване на ваксинопрофилактиката на сезонния грип и на пневмококовите инфекции при лица на и над 65 години

- Начало на програмата за пневмококи: от началото на 2024 г.
- Целева група: всички лица, които в съответната година навършват 65 годишна възраст и лица над 65 години
- Ваксини срещу пневмококи при възрастни се поставят еднократно, като целта е 15% кумулативно покритие в рамките на 3 години

Година	2024 г.	2025 г.	2026 г.
Брой лица от целевата група	1 482 177	1 482 177	1 482 177
Обхват до (%) с ваксини срещу пневмококови инфекции	5%	5%	5%
Ваксини срещу пневмококови инфекции в дози	74 109	74 109	74 109

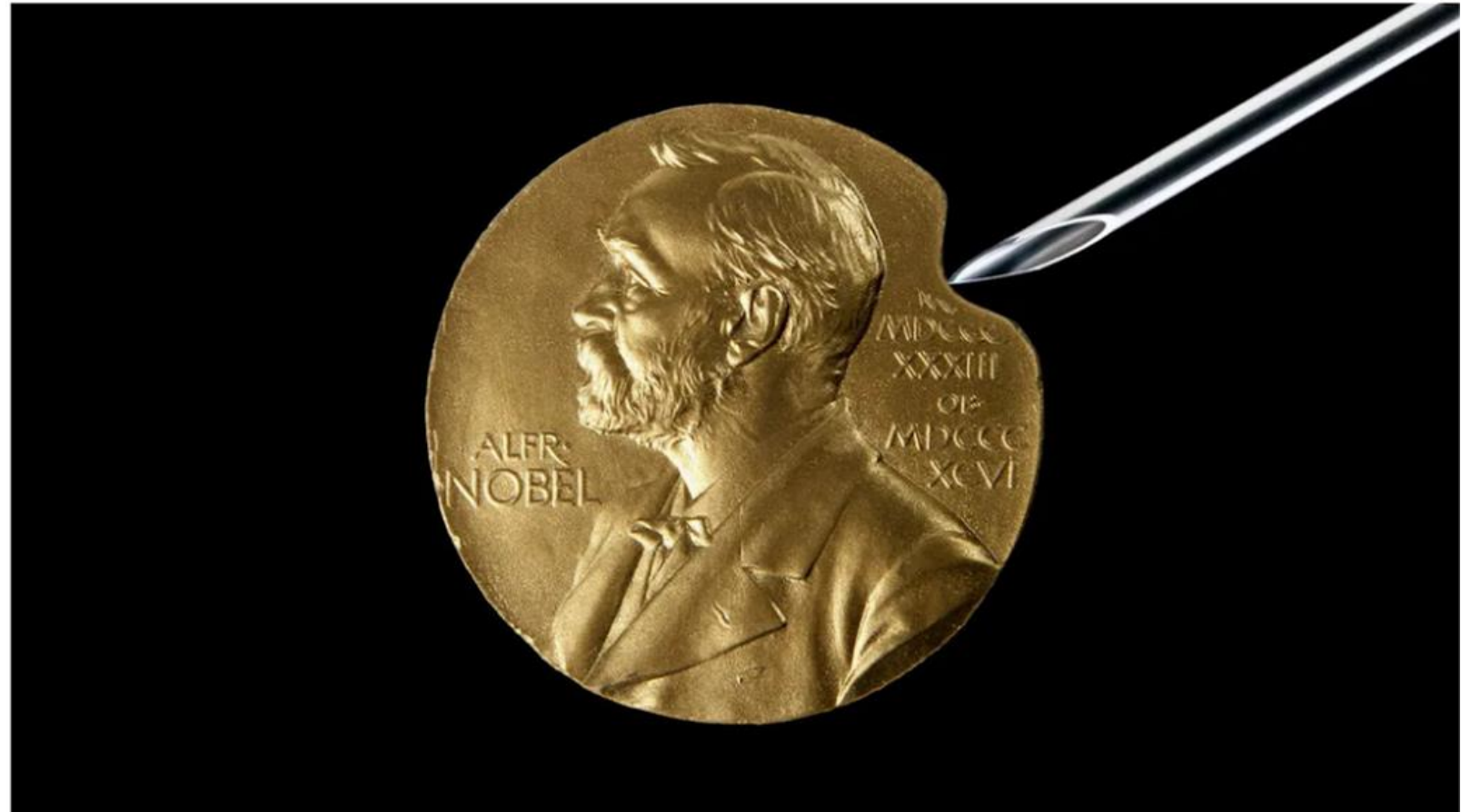
Заклучение

- Имунизацията е безопасен и лесен начин, който помага да опазим здрави себе си, семейството си и обществото
- Пневмококовата ваксинация е ефективен метод за предпазване от пневмококовите заболявания и техните усложнения през целия живот и във всяка възраст
- Национална програма за подобряване на ваксинопрофилактиката на сезонния грип и на пневмококовите инфекции при лица на и над 65 години дава възможност да се защитят възрастните, уязвими хора от пневмонията и нейните усложнения

Oct, 5, 2023

In an ugly world, vaccines are a beautiful gift worth honouring

According to the WHO, they have saved more lives than any other medical invention

Благодаря за вниманието!